

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	10 Mawrth 2026
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd R. Medwyn Hughes Aelod Cabinet Economi a Chymuned
Swyddog Cyswllt:	Sioned Williams, Pennaeth Economi a Chymuned (Uwch Swyddog Cyfrifol, Cronfa Ffyniant Gyffredin Gogledd Cymru) Dylan Griffiths, Rheolwr, Gwasanaeth Datblygu'r Economi (Rheolwr (Rhaglen Cronfa Ffyniant Gyffredin Gogledd Cymru)
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679547 01286 679611
Teitl yr Eitem:	CRONFA TWF LLEOL Y DG YNG NGHYMRU: TREFNIADAU LLYWODRAETHU A GWEITHREDU 2026/27

1. PENDERFYNIAD A GEISIR

- 1.1. Fod Cyngor Gwynedd yn parhau i fod yn awdurdod lleol arweiniol i'r Gronfa Ffyniant Gyffredin yng ngogledd Cymru hyd at ddiwedd y rhaglen (30 Medi 2026) a chwblhau ei weinyddiaeth (01 Ionawr 2027).
- 1.2. Fod Panel Cronfa Ffyniant Gyffredin Gwynedd yn parhau hyd at ddyddiad diwedd diwygiedig y Gronfa; gyda'r Aelod Cabinet Economi a Chymuned, Aelod Cabinet Cyllid a'r Aelod Cabinet Gwasanaethau Corfforaethol a Chyfreithiol ynghyd â'r Prif Weithredwr, Pennaeth Economi a Chymuned, Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol (neu eu cynrychiolwyr) yn aelodau.
- 1.3. Fod Cyngor Gwynedd yn cytuno i fod yn awdurdod lleol arweiniol gogledd Cymru ar gyfer Cronfa Twf Lleol y DG yng Nghymru ar gyfer y flwyddyn gyntaf y rhaglen (2026/27).
- 1.4. Fod Cyngor Gwynedd yn cytuno i barhau gyda threfniadau llywodraethu rhanbarthol y Gronfa Ffyniant Gyffredin i berwyl y Gronfa Twf Lleol ar gyfer y flwyddyn gyntaf (2026/27) gan gyflwyno cynllun yn amlinellu'r bwriad i Lywodraeth Cymru.

- 1.5. Awdurdodi'r Pennaeth Economi a Chymuned - mewn ymgynghoriad gyda'r Pennaeth Cyllid, Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol a'r Prif Weithredwr yn ddarostyngedig i 1.6 isod i gytuno a chwblhau cytundebau gyda'r llywodraeth (au) er gweithredu y swyddogaeth arweiniol.
- 1.6. Awdurdodi'r Pennaeth Economi a Chymuned - mewn ymgynghoriad gyda'r Pennaeth Cyllid, Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol a'r Prif Weithredwr i sefydlu cytundebau cyfreithiol rhyng-awdurdod ac amodau ariannu gyda siroedd eraill Gogledd Cymru i warchod buddiannau Cyngor Gwynedd.
- 1.7. Fod Cyngor Gwynedd yn cytuno i barhau'r trefniadau llywodraethu lleol i berwyl y Gronfa Twf Lleol yng Ngwynedd fel a'u hamlinellir yn yr adroddiad.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

- 2.1. Mae Llywodraeth y DG wedi ymestyn cyfnod y Gronfa Ffyniant Gyffredin (Shared Prosperity Fund / SPF) am chwe mis. Mae gofyn i Gyngor Gwynedd barhau i fod yn awdurdod lleol arweiniol i'r rhaglen ar gyfer cyfnod yr estyniad.
- 2.2. Bydd gofyn i barhau trefniadau addas o fewn y Cyngor i fonitro'r SPF ar gyfer y cyfnod ychwanegol ond mae dymuniad addasu'r aelodaeth.
- 2.3. Bydd olynnydd yr SPF, y Gronfa Twf Lleol (Local Growth Fund) yn weithredol o 01 Ebrill 2026. Mae cais i barhau gyda threfniadau gweinyddol yr SPF ar gyfer flwyddyn gyntaf y Gronfa Twf Lleol (2026/27) ac felly gofyn i Gyngor Gwynedd fod yn awdurdod lleol arweiniol ar gyfer y Gronfa Twf Lleol yng Ngogledd Cymru.

3. CYFLWYNIAD

Cronfa Ffyniant Gyffredin

- 3.1. Mae'r Gronfa Ffyniant Gyffredin (Shared Prosperity Fund / SPF) yn raglen ariannol i gefnogi datblygiad cymunedol a'r economi lleol. Llywodraeth y DG sy'n rheoli'r rhaglen ac mae'n cael ei weithredu drwy law awdurdodau lleol. Yng Nghymru, mae gofyn i siroedd pob rhanbarth gydweithio gydag un sir yn gyfrifol am yr arian. Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod lleol arweiniol ar gyfer y gogledd.
- 3.2. Eleni (2025/26) mae £42.42 miliwm yn dod i Ogledd Cymru drwy law'r SPF. Mae £8.19 miliwn o'r cyfanswm yn dod i Wynedd. Dyma flwyddyn olaf yr SPF.
- 3.3. Roedd gweithgaredd y rhaglen yn dod i ben ar 31 Mawrth 2026, gydag adroddiad terfynol i'w gyflwyno i Lywodraeth y DG ar 01 Mai a disgwyl i weinyddiaeth y Gronfa ddod i ben cyn 01 Gorffennaf 2026.
- 3.4. Ar 17 Rhagfyr 2025 dyma Lywodraeth y DG yn cyhoeddi y byddent yn caniatáu gweithgaredd wedi ei ariannu gan yr SPF barhau hyd at 30 Medi 2026 ond heb unrhyw arian ychwanegol. Dyddiad diwygiedig cyflwyno adroddiad terfynol i Lywodraeth y DG fydd 02 Tachwedd ac mae disgwyl i weinyddiaeth y Gronfa ddod i ben cyn 01 Ionawr 2027.

Cronfa Twf Lleol y DG yng Nghymru

- 3.5. Y Gronfa Twf Lleol (Local Growth Fund) fydd prif olynydd yr SPF. Bydd £547 miliwn yn dod i Gymru o'r Gronfa dros dair blynedd rhwng 2026/27 a 2028/29. Bydd yr arian yn mynd i Lywodraeth Cymru yn y lle gyntaf.
- 3.6. Ymgynghorodd Llywodraeth Cymru ar ei [dull arfaethedig o ran Cronfa Twf Lleol y DU yng Nghymru](#) yn ystod Tachwedd a Rhagfyr 2025. Mae ymateb Cyngor Gwynedd i'r ymgynghoriad i'w weld ar [wefan y Cyngor](#).
- 3.7. Bydd y cynllun twf lleol yn weithredol o 01 Ebrill 2026.
- 3.8. Bwriad y Gronfa Twf Lleol yw cefnogi cenhadaeth twf Llywodraeth y DG a chyfrannu at ei nodau strategol i sicrhau incwm gwirioneddol uwch a rhoi hwb i Gynnyrch Domestig Gros (Gross Domestic Product - GDP).
- 3.9. Nod arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gronfa yw *cefnogi twf cynhyrchiant a mynd i'r afael â materion sy'n arwain at anghydraddoldebau economaidd*.
- 3.10. Bydd y Gronfa yn gweithredu ar sail thema gan Lywodraeth y DG
 - Cymorth i fusnesau
 - Cymorth sgiliau a gwaith ar gyfer twf
 - Galluogi isadeiledd twf lleol
- 3.11. Mae cynigion Llywodraeth Cymru yn pwysleisio cydweithio a chydlynu rhanbarthol, er bod pwysigrwydd cyflawni'n lleol yn cael ei gydnabod. Mae'r cynigion hefyd yn cadw sgôp ar gyfer gweithgareddau / ymyriadau cenedlaethol lle bo hynny'n briodol.
- 3.12. Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried blwyddyn gyntaf y Gronfa (2026/27) fel cyfnod pontio.
- 3.13. O 2027/28 ymlaen, maent yn bwriadu dyrannu'r rhan fwyaf o'r cyllid i'r Cydbwyllgorau Corfforedig (CJCs) i gynllunio a rheoli portffolio rhanbarthol a lleol o brosiectau fel rhan o gynllun cyflawni rhanbarthol tair blynedd i wireddu gweledigaeth ddeng mlynedd ar gyfer y rhanbarth.
- 3.14. Ar gyfer 2026/27 maent yn dymuno defnyddio'r strwythurau sydd eisoes ar waith i gyflawni'r SPF (awdurdod lleol arweiniol sy'n gweithio gyda'r siroedd eraill o fewn y rhanbarth) i gyflawni'r Gronfa Twf Lleol.
- 3.15. Mae'n debygol bydd £35.69 miliwn yn dod i'r gogledd yn 2026/27 o'r Gronfa Twf Lleol. Bydd 70% o'r arian yn dod ar ffurf cyfalaf.

4. RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Cronfa Ffyniant Gyffredin

- 4.1. Er nad oes mwy o arian yn cael ei gynnig, bydd amser ychwanegol ar gyfer gwariant SPF yn rhoi cyfle i brosiectau gwblhau eu gweithgaredd ac i gasglu

tystiolaeth am ganlyniadau eu gwaith. Bydd hefyd yn lleihau'r risg o weithgaredd yn dod i ben yn sydyn ar ddiwedd y rhaglen.

- 4.2. Mae bob sir yn y gogledd yn dymuno cynnig y cyfle i'w cynlluniau. Rhagwelir y bydd oddeutu hanner y prosiectau sydd ar waith yn falch o gael rhywfaint o amser ychwanegol.
- 4.3. O ymestyn cyfnod gwariant prosiectau bydd yn rhaid parhau i weinyddu'r SPF am chwe mis yn hwy na'r hyn oedd yn ddisgwyliedig.
- 4.4. I'r perwyl hwn bydd angen i Gyngor Gwynedd gytuno i barhau i fod awdurdod lleol arweiniol i'r SPF am y cyfnod ac i ymestyn y trefniadau gwaith sy'n gysylltiedig gan gynnwys y cytundeb cyfreithiol rhwng Gwynedd a siroedd eraill y Gogledd.
- 4.5. Roedd cyllid eisoes wedi ei ddarparu i berwyl cwblhau gweinyddiaeth yr SPF. Bydd y gyllideb yma'n parhau i fod yn ddigonol; er bod y cyfnod yn hirach, mae sylwedd y gwaith am barhau'r un peth.
- 4.6. Yn yr un modd, yn sirol bydd angen cynnal ein trefniadau i oruchwyllo'r SPF yng Ngwynedd.
- 4.7. Sefydlwyd Panel Cronfa Ffyniant Gyffredin Gwynedd gan Gabinet y Cyngor ar 24 Ionawr 2023 i ymgymryd â'r gwaith; gyda'r aelodaeth yn cynnwys Arweinydd ac Is Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet Cyllid, Prif Weithredwr, Pennaeth Economi a Chymuned, Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol.
- 4.8. Ar gyfer cyfnod hyd at 01 Ionawr 2027 dymunir diwygio aelodaeth y Panel i adlewyrchu'r gofynion, i gynnwys yr Aelod Cabinet Economi a Chymuned, Aelod Cabinet Cyllid a'r Aelod Cabinet Gwasanaethau Corfforaethol a Chyfreithiol ynghyd â'r Prif Weithredwr, Pennaeth Economi a Chymuned, Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol (neu eu cynrychiolwyr).

Cronfa Twf Lleol y DG yng Nghymru (2026/27)

Corff arweiniol

- 4.9. Mae'n ddymuniad gan Lywodraeth Cymru fod awdurdodau lleol arweiniol yn parhau yn eu rôl ar gyfer flwyddyn gyntaf y Gronfa Twf Lleol er mwyn caniatáu amser i baratoi ar gyfer trefn newydd drwy law'r cydbwyllgorau corfforedig (Uchelgais Gogledd Cymru) o 2027/28 ymlaen. Cyngor Gwynedd yw awdurdod lleol arweiniol presennol ar gyfer yr SPF.

Egwyddorion gweithredu

- 4.10. Mae siroedd y gogledd wedi datgan dymuniad i barhau - cyn belled ag y bo modd - gyda'r trefniadau presennol, a'r pwyslais ar benderfyniadau a pherchnogaeth leol gan adlewyrchu'r egwyddorion:
 - mai mater i ardaloedd lleol yw penderfynu ar ddefnydd cyllid; ac,
 - fod angen i ardaloedd lleol ddewis bod yn rhan o gynlluniau sy'n dymuno gweithredu ar draws siroedd.

Dyraniadau lleol

- 4.11. Er nad yw Llywodraeth Cymru yn darparu dyraniad o'r Gronfa Twf Lleol ar gyfer siroedd unigol dymunir parhau gyda dosbarthiad ar yr un sail a'r SPF (gan adlewyrchu'r dull mae'r Llywodraeth wedi ei ddefnyddio i ddethol arian 2026/27 ymhlith rhanbarthau Cymru), sef:

Conwy	19.4%	Gwynedd	19.3%
Sir Ddinbych	20.3%	Ynys Môn	12.7%
Sir y Fflint	10.4%	Wrecsam	17.9%

Llywodraethiant rhanbarthol

- 4.12. Bydd gofyn sefydlu cytundeb cyfreithiol pellach rhwng Cyngor Gwynedd a siroedd y Gogledd i warchod buddiannau'r Cyngor. Bydd y cytundeb yn gwarantu fod siroedd unigol yn atebol am eu penderfyniadau a'r atebolrwydd ariannol fydd yn deillio o hynny. Bydd y cytundeb yn seiliedig ar y ddogfen bresennol wedi ei addasu i adlewyrchu gofynion Llywodraeth Cymru.
- 4.13. Yn gyfochrog, mae angen sicrhau fod strwythurau llywodraethu priodol - a thimau /cyllidebau addas - yn cael eu cynnal yn rhanbarthol ac ymhob sir i reoli a monitro'r rhaglen (caniateir defnydd cyfran o'r dyraniad ariannol i sicrhau adnoddau priodol i gyflawni'r gwaith).
- 4.14. Yn rhanbarthol, bwriedir parhau gyda Bwrdd Cydlynu o brif swyddogion y chwe sir (ynghyd â chynrychiolaeth o Uchelgais Gogledd Cymru a Llywodraeth Cymru) i oruchwylio cyflawni'r Gronfa Twf Lleol yn rhanbarth y gogledd. Bydd y Bwrdd yn parhau i gael ei gefnogi gan Grŵp Cydlynu o'r rheolwyr ymhob sir sy'n gyfrifol am y Gronfa o ddydd i ddydd.

Llywodraethant lleol

- 4.15. Gan adlewyrchu'r dymuniad am barhad a chysondeb gyda'r drefn bresennol, bydd penderfyniadau ar ddefnydd y Gronfa Twf Lleol yn aros gyda Chyngor Gwynedd ar gyfer 2026/27 a hynny drwy law penderfyniad Cabinet. Bydd hefyd angen sicrhau parhad mewnbwn ystod o randdeiliad a phartneriaid wrth fonitro gweithredu'r Gronfa Twf Lleol a blaenoriaethu cynigion.
- 4.16. Bydd Fforwm Economi Gwynedd (fydd yn esblygiad o'r grŵp ymgynghorol sefydlwyd i berwyl yr SPF) yn gyfrwng i sicrhau perchnogaeth a mewnbwn ein partneriaid.
- 4.17. Yn unol â'r bwriad, strategaeth datblygu economaidd newydd Gwynedd fydd yn sail ar gyfer adnabod a blaenoriaethu prosiectau y Gronfa Twf Lleol.

5. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 5.1. O fod wedi ei ymestyn bydd cyfnod cyflawni'r Gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) yn parhau hyd at 30 Medi 2026 gyda'r gwaith adrodd a gweinyddu i ddod i ben erbyn 01 Ionawr 2027.

- 5.2. Rhagwelir y bydd cynnig Gogledd Cymru ar gyfer arian 2026/27 o'r Gronfa Twf Lleol yn dod i law yn ystod mis Mawrth 2026 gyda chyfnod gweithredol yn cychwyn o 01 Ebrill 2026.

6. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Ymgynghori

- 6.1. Mae cynigon Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gronfa Twf Lleol wedi bod yn destun ymgynghoriad cyhoeddus.
- 6.2. Mae dymuniadau siroedd y gogledd o ran ymestyn cyfnod y Gronfa Ffyniant Gyffredin a'r dull o weithredu'r Gronfa Twf Lleol wedi bod yn destun ymgynghori ymhlith swyddogion o'r chwech awdurdod lleol.

Sylwadau'r Swyddogion Statudol

- 6.3. Sylwadau'r Prif Swyddog Cyllid:

“Cadarnhaf fod trefn llywodraethu a gweithredu cadarn mewn lle er mwyn gwarchod buddiannau'r Cyngor, gan gynnwys rôl y Cyngor fel awdurdod arweiniol ar gyfer rhanbarth gogledd Cymru. Yn sgil yr estyniad ar gyfer y flwyddyn bontio 2026/27, mae'n briodol parhau gyda'r trefniadau sydd eisoes yn bodoli. Cadarnhaf gywirdeb y dyraniadau a nodir yn yr adroddiad, a byddwn yn cyd-weithio'n agos gyda'r swyddogion o'r Adran Economi a Chymuned gan sicrhau gweithrediad y cynlluniau o fewn y dyraniad. Rwyf felly yn cefnogi'r penderfyniadau a geisir.”

- 6.4. Sylwadau'r Swyddog Monitro:

“Mae natur trosiannol y sefyllfa gyfredol yn cefnogi parhau ar sail yr hyn sydd eisoes mewn lle yn y rhanbarth. Yn y cyd destun yma mae'r adroddiad yn cynnig ffordd ymlaen pragmataidd gan dderbyn y bydd angen ceisio cydgordio a pharatoi ar gyfer trosi i gorff atebol newydd. Gyda hyn mewn golwg byddai fudd fel rhan o'r gwaith yma adnabod cyfleon i baratoi a hwyluso trosglwyddo y rôl corff ateho er gwarchod buddiannau y Cyngor.”